

BIULETYN PRAWNY

UNIwersYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

Rok 2019; poz. 359

UCHWAŁA Nr 139

Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

z dnia 29 października 2019 r.

w sprawie wytycznych dotyczących programów studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Na podstawie § 109 ust. 6 Statutu UMK z dnia 16 kwietnia 2019 r. (Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 120)

S e n a t u c h w a l a, c o n a s t ę p u j e:

Rozdział 1 **Postanowienia ogólne**

§ 1

Niniejsza uchwała określa obowiązujące na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, zwanym dalej „Uniwersytetem” wytyczne dotyczące programów studiów, w tym:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać programy studiów;
- 2) procedurę tworzenia i dokonywania zmian programów studiów;
- 3) procedurę publikowania programów studiów.

§ 2

Użyte w niniejszej uchwale określenia oznaczają:

- 1) efekty uczenia się – efekty, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy; efekty uczenia się obejmują wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się;
- 2) forma studiów - studia stacjonarne i studia niestacjonarne;
- 3) kompetencje społeczne – rozwiniętą w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania;
- 4) kwalifikacja – zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie

- potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący; dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji; dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia oraz dyplom ukończenia jednolitych studiów magisterskich – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 5) plan studiów – harmonogram realizacji programu studiów zawierający w szczególności nazwy i kody przedmiotów, ich usytuowanie w semestrach, formy prowadzenia zajęć i ich wymiar, punktację ECTS oraz formę zaliczenia zajęć;
 - 6) Polska Rama Kwalifikacji – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
 - 7) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się;
 - 8) poziom studiów – poziom, na którym są prowadzone studia; studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
 - 9) profil studiów – jeden z dwóch profili studiów: profil ogólnoakademicki (na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom związanym z prowadzoną na Uniwersytecie działalnością naukową) albo profil praktyczny (na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne);
 - 10) program studiów – efekty uczenia się wraz z opisem procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się oraz liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć;
 - 11) przedmiot – podstawowy komponent programu studiów obejmujący jedną lub kilka form zajęć dydaktycznych, któremu przypisano zakładane efekty uczenia się oraz liczbę punktów ECTS;
 - 12) punkty ECTS - punkty stanowiące miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się. Punkt ECTS odpowiada 25–30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez Uniwersytet oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami;
 - 13) specjalność - zdefiniowaną w programie studiów grupę zajęć z przypisanymi efektami uczenia się w istotny sposób pogłębiających lub wyraźnie specyfikujących efekty kierunkowe w określonym obszarze dyscypliny lub dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek studiów lub grupę/grupy zajęć, których zrealizowanie prowadzi do uzyskania dodatkowych kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, wynikających z przepisów prawa;
 - 14) standard kształcenia – zbiór reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się;
 - 15) studia stacjonarne – formę studiów, w ramach której co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;

- 16) studia niestacjonarne – formę studiów wskazanych w uchwale senatu, w ramach której mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
- 17) umiejętności – przyswojoną w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej;
- 18) wiedza – zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

§ 3

1. Programy studiów muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami, w szczególności z:
 - 1) ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.);
 - 2) ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2153 z późn. zm.);
 - 3) rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 z późn. zm.);
 - 4) rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218);
 - 5) rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1818);
 - 6) zasadami określonymi niniejszą uchwałą.
2. Programy studiów przygotowujących do wykonywania zawodów określonych w art. 68 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, muszą ponadto być zgodne z ustalonymi przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego standardami kształcenia.
3. Koncepcja i cele kształcenia na studiach muszą:
 - 1) być zgodne z misją i strategią Uniwersytetu oraz polityką jakości;
 - 2) mieścić się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany;
 - 3) być powiązane z działalnością naukową prowadzoną na Uniwersytecie w tej dyscyplinie lub dyscyplinach (studia o profilu ogólnoakademickim);
 - 4) uwzględniać postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku (studia o profilu praktycznym);
 - 5) być zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.
4. Za zgodność programów studiów z obowiązującymi przepisami odpowiadają dziekani wydziałów prowadzących kierunki.

§ 4

1. Określone w programie studiów efekty uczenia się powinny:
 - 1) być zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek;

- 2) opisywać, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnane przez studentów;
 - 3) odpowiadać właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz właściwemu profilowi studiów, tj. uwzględniać dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wszystkie uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz wszystkie charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu, o którym mowa w § 3 ust 1 pkt 4:
 - a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
 - b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
 - 4) uwzględniać efekty w zakresie znajomości języka obcego.
2. Efekty uczenia się dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają również pełny zakres efektów dla studiów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 3 ust 1 pkt 4.
 3. Efekty uczenia się dla studiów przygotowujących do wykonywania zawodów określonych w art. 68 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust.1 pkt 1 zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 tej ustawy.
 4. Jeśli na danym kierunku prowadzone są studia stacjonarne i studia niestacjonarne Uniwersytet zapewnia w obu tych formach studiów uzyskanie takich samych efektów uczenia się.

§ 5

1. Program studiów musi zapewniać właściwą sekwencję zajęć.
2. Niezbędnym uzupełnieniem programu studiów są opisy przedmiotów ujętych w tym programie.
3. Na opisy przedmiotów składają się opisy ogólne oraz opisy przedmiotu cyklu, zawierające elementy określone odrębnym zarządzeniem rektora.
4. Opisy przedmiotów są umieszczane w uniwersyteckim katalogu przedmiotów i są wprowadzone do USOS, zgodnie z odrębnym zarządzeniem rektora.

Rozdział 2 **Przygotowanie i uchwalanie programów oraz planów studiów**

§ 6

1. Program studiów dla określonego kierunku, formy, poziomu i profilu uchwała w terminie do 30 czerwca senat na wniosek właściwego prorektora.
2. Dziekan za pomocą Systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją przekazuje w terminie do 31 marca właściwemu prorektorowi zaopiniowany przez radę dziekańską i radę dyscypliny naukowej, do której przypisany jest kierunek oraz samorząd studencki projekt programu studiów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Jeżeli kierunek studiów jest przyporządkowany do dwóch dyscyplin, program studiów opiniują rady tych dyscyplin na wspólnym posiedzeniu.

4. Jeżeli kierunek studiów jest przyporządkowany do więcej niż dwóch dyscyplin, program studiów opiniuje komisja złożona z przedstawicieli wskazanych przez rady tych dyscyplin.
5. Organ samorządu wyraża opinię w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia przedłożenia mu projektu programu studiów lub jego zmian. W przypadku niewyrażenia opinii we wskazanym terminie wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony.
6. Przepisy ust 1-5 stosuje się do tworzenia i dokonywania zmian programów studiów.

§ 7

1. Program studiów prowadzonych na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz w określonej formie przygotowuje się wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Wydział przygotowuje wg wzoru określonego w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały tabelę pomocniczą. Tabela pozostaje w dokumentacji wydziału.
3. Plan studiów przygotowuje się wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały. Plan studiów zatwierdza dziekan.

Rozdział 3 **Publikowanie programów i planów studiów**

§ 8

1. Programy studiów są podawane do wiadomości publicznej, w tym studentów poprzez ich udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na stronie podmiotowej Uniwersytetu w terminie 14 dni od dnia ich uchwalenia, zgodnie z zasadami określonymi odrębnymi przepisami.
2. Strona BIP jest jedynym źródłem informacji o programach studiów.
3. Dziekan wydziału prowadzącego studia publikuje plany studiów na stronie internetowej wydziału w terminie nie później niż 14 dni od ich zatwierdzenia.

Rozdział 4 **Liczba godzin oraz liczba punktów ECTS w programach i planach studiów**

§ 9

1. Liczbę godzin zajęć dydaktycznych na kierunkach studiów stacjonarnych, prowadzonych na Uniwersytecie, określa odrębne zarządzenie rektora.
2. Na studiach stacjonarnych przygotowujących do wykonywania zawodów, określonych w art. 68 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, liczba godzin zajęć jest zgodna z minimalną liczbą godzin określoną w standardach.

§ 10

1. Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotom przewidzianym planem studiów wynosi:
 - 1) około 30 w semestrze;
 - 2) 60 w roku akademickim.
2. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:
 - 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano:

- a) 180 punktów ECTS – w przypadku studiów 6-semestralnych pierwszego stopnia,
 - b) 210 punktów ECTS – w przypadku studiów 7-semestralnych pierwszego stopnia,
 - c) 90 punktów ECTS – w przypadku 3-semestralnych studiów drugiego stopnia,
 - d) 120 punktów ECTS – w przypadku 4-semestralnych studiów drugiego stopnia,
 - e) 150 punktów ECTS – w przypadku 5-semestralnych studiów drugiego stopnia,
 - f) 300 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 9 albo 10 semestrów,
 - g) 360 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 11 albo 12 semestrów;
- 2) złożenie egzaminu dyplomowego;
 - 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku studiów pierwszego stopnia, o ile przewiduje to program studiów.
3. Program studiów o profilu:
- 1) praktycznym - obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 2) ogólnoakademickim - obejmuje zajęcia związane z prowadzoną na Uniwersytecie działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

§ 11

- 1. Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie.
- 2. Zajęciami do wyboru mogą być, w szczególności:
 - 1) niezwiązane z kierunkiem studiów zajęcia ogólnouczelniane, lub zajęcia na innym kierunku studiów, o ile program studiów przewiduje zajęcia ogólnouczelniane, lub zajęcia na innym kierunku studiów;
 - 2) zajęcia na specjalności, o ile studenci mają możliwość wyboru między co najmniej dwiema specjalnościami.

§ 12

Program studiów zapewnia studentowi realizację zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 punktów ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne.

§ 13

- 1. Program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:
 - 1) 6 miesięcy - w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
 - 2) 3 miesięcy - w przypadku studiów drugiego stopnia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodów określonych w art. 68 ust. 1 ustawy, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1.
3. Program studiów określa wymiar, zasady i formę odbywania praktyk. oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk.
4. Praktykom przypisuje się efekty uczenia się.
5. Program studiów o profilu ogólnoakademickim może przewidywać praktyki.

§ 14

1. Jeżeli program studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych przewiduje zajęcia z ochrony własności intelektualnej, przypisuje się im co najmniej 1 punkt ECTS.
2. Zajęciom podstawowym z BHP nie przypisuje się punktów ECTS; zajęciom z BHP prowadzonym w zakresie rozszerzonym można przypisać najwyżej 1 punkt ECTS.
3. Zajęciom z technologii informacyjnych, o ile mają one charakter obligatoryjny, przypisuje się co najmniej 1 punkt ECTS.
4. Jeżeli program studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych przewiduje szkolenie biblioteczne, podstawowemu szkoleniu bibliotecznemu nie przypisuje się punktów ECTS; szkoleniu rozszerzonemu można przypisać najwyżej 1 punkt ECTS.

§ 15

1. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich co najmniej jeden lektorat z języka obcego jest obligatoryjny.
2. Lektorat jest realizowany w wymiarze:
 - 1) 120 godzin na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia,
 - 2) 30 godzin na studiach stacjonarnych drugiego stopnia,
 - 3) 150 godzin na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich.
3. Za zaliczenie lektoratu na studiach, o których mowa:
 - 1) w ust 2 pkt 1) student uzyskuje 7 punktów ECTS,
 - 2) w ust 2 pkt 2) student uzyskuje 3 punkty ECTS,
 - 3) w ust 2 pkt 3) student uzyskuje 10 punktów ECTS.
4. Lektoraty są prowadzone przez:
 - 1) Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – na studiach prowadzonych przez wydziały kampusu toruńskiego, z zastrzeżeniem pkt. 2 oraz ust. 5;
 - 2) Wydział Humanistyczny – na studiach prowadzonych przez ten Wydział;
 - 3) Wydziałowy Zespół Naukowo-Dydaktyczny Lingwistyki Stosowanej na Wydziale Lekarskim - na studiach prowadzonych w Collegium Medicum.
5. W szczególnych przypadkach rektor na wniosek dziekana wydziału może wyrazić zgodę na prowadzenie przez wydział lektoratów na kierunkach prowadzonych przez ten wydział.
6. Szczegółowy tryb organizacji lektoratów z języków obcych prowadzonych na studiach stacjonarnych przez jednostki, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 3, określi rektor w drodze zarządzenia. Szczegółowy tryb organizacji lektoratów z języków obcych na studiach niestacjonarnych jest określany przez wydział prowadzący studia w porozumieniu z jednostką, o której mowa odpowiednio w ust. 4 pkt 1 lub 3.
7. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 2 oraz ust. 5, szczegółowy tryb organizacji lektoratów określa zarządzenie dziekana wydziału prowadzącego studia.

§ 16

1. Zajęcia z wychowania fizycznego są realizowane na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych w łącznym wymiarze 60 godzin:
 - 1) w części toruńskiej Uniwersytetu - w trzecim i czwartym semestrze studiów;
 - 2) w części bydgoskiej Uniwersytetu – w pierwszym i drugim semestrze studiów.
2. Za udział w zajęciach z wychowania fizycznego student uzyskuje zaliczenie bez oceny. Zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.
3. Program studiów niestacjonarnych może przewidywać zajęcia z wychowania fizycznego.
4. Szczegółowy tryb organizacji zajęć z wychowania fizycznego określa odrębne zarządzenie rektora.

Rozdział 5

Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

§ 17

Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 18

Uchwała wchodzi w życie z dniem 29 października 2019 r. i ma zastosowanie do uchwalania programów studiów, które mają obowiązywać studentów rozpoczynających studia począwszy od roku akademickiego 2020/2021.

Przewodniczący Senatu

prof. dr hab. Andrzej Tretyn
R e k t o r